

De Veenarbeid en nog wat.

aan, of 't in Afrika oorlog is dan vrede en of wij in eigen land een liberaal dan wel een klericaal Ministerie hebben, hoofdzaak voor hem is, dat 't baggeljen goewd utvalt.

Dat overigens buiten het vermoeiende van dezen arbeid het heele veenwerk, althans voor zoover de baggerman daarin betrokken is, een uiterst ruw en verdierlijkt leven meebrengt is te begrijpen voor iedereen die dit van nabij kent.

De meesten, waaronder die zes, zeven en acht uren moeten loopen, om van hun woning bij het werk te komen, trekken 's Zondagsmiddags van elke week van huis, om er s' Vrijdagsavonds weer terug te keeren. De Zaterdag wordt door bijna allen gebruikt, om t'huis de vrouw behulpzaam te zijn bij het in de bouw brengen van de gepachte of eigen tuin, benevens andere werkzaamheden, zooals het losmaken van eigen brandstof uit hoog veen, wat de vrouw te machtig is. De baggertijd is voor deze lieden dan ook inderdaad een waar slavenleven en het gebeurt niet zelden dat deze en gene er zijn gezondheid voor geruimen tijd bij inboet. Zoo'n heele lange week toch, komen de kleeren niet van het lijf, zooals men van het werk komt, vlijt men zich neer in de beddekast, en menig dier heeft betere ligging en betere legerstede dan zij. Verder kookt ieder zijn eigen potje of bakt men dag uit dag in zich een pannekoek uit waterbeslag en vet gemaakt met een sneedje Amerikaansch spek, en toch kunnen ze als alles meeloopt, vaak zingende door de dorpen trekken, zonder dat de sterke drank een rol meespeelt. Dat er niet enkelen zijn die zich daaraan te buiten gaan, zal ik niet beweren, maar over het geheel genomen, gebruiken deze lieden weinig jenever. Wanneer het echter op een bollejagen gaat, althans vroeger, dan ja! dan zijn sommigen, door den drank opgewonden. Kerels, die men liefst niet voor de voeten komt, bij het uit het werk jagen der onwilligen om mee te doen, gaat het dan dikwijls zeer hardhandig toe en zit binnen een halven dag, de heele veenstreek door, de schrik er zoo in, dat niemand het meer waagt nog

WONING VAN EEN BAGGERMAN ONDER JUBBEGA, Z.G.N. PLAGHUT.

een spade in den grond te steken. Allen vluchten in de hokken als ze de bolle zien aankomen of trekken daarna naar huis om op de aangekondigde appeldagen op de afgesproken plaats weer te verschijnen, en wee dengene waarvan later uitlekt dat hij inmiddels toch weer aan 't werk is gegaan. Dit alles heeft veelal plaats zonder eenige eigenlijke organisatie en is meesttijds het werk van slechts een paar span, gooien deze het gereedschap er bij neer, en treft het dat ze bij hun buurlui instemming vinden, dan formeert men al heel spoedig een troepje van 'n 25 man, deze er op los gaande, vinden gewoonlijk spoedig aanhang, zoowel door vrees als door kameraadschappelijke gehechtheid, en zooals een opkomende storm 's winters van deze vlakke velden in weinige uren de gevallen sneeuw kan schoonvegen, zoo veegt de losgekomen bolle ze schoon van arbeiders. Daaruit valt het te verklaren, dat men 'smorgens in den drukken tijd door de veenen gaande, alles kan zien bewegen en leven en 's namiddags alles doodsch, ledig en verlaten kan zijn. In den regel wordt de loonkwestie in dit geval dan ook heel spoedig door toenadering van een van beide kanten bijgelegd. De arbeiders toch hebben bij gebrek aan weerstandskassen, weinig weerstandsvermogen en de bazen kunnen zelden lang talmen, omdat de droogtijd van het voorjaar door hen ten nutte moet worden gemaakt, willen ze uit de gespreide slik een goed soort turf verkrijgen.